

НАША АСЯРОДДЗЕ

КАЛІ ДРЭВЫ
СТАЛІ
ВЯЛІКІМІ...

Таццяна ЛАЗОУСКАЯ.

Дом № 36, што па вуліцы Янкі Маўра ў Мінску, засяляўся ў 1972 годзе. Навасёлы шмат папрацавалі над упарадкаваннем свайго двара: хтосьці пасадзіў кусты, а нехта дрэвы: тополі, ліпы, бярозкі. Словам, кожны зрабіў свой унёсак у агульную справу. І ніхто тады не задумваўся, што з цягам часу дрэвы стануць вялікімі... і прынясуць не толькі прыемную прахалоду ў летнюю спякоту, але і нязручнасці.

— Мы тэлефанавалі ў жыллёва-эксплуатацыйную службу № 48 унітарнага прадпрыемства жыллёва-эксплуатацыйнага рамонтнага аб'яднання № 1 Фрунзенскага раёна, якое абслугоўвае тэрыторыю, дзе знаходзіцца наш дом. Прасілі, каб зрэзалі раскідзистыя дрэвы, што растуць пад самымі вокнамі. Але да гэтага часу ніякай рэакцыі на наш зварот няма, — патэлефанавалі ў рэдакцыю газеты мясцовыя насельнікі.

У двары дома сустракаю жанчын.

— Вы тут жывяце? — звяртаюся да яе.

— Так, тут, з 1972 года, — адказвае яна.

— А што скажаце наконт дрэў? — цікаляўся ў сваёй новай знаёмай, Галіны Рабацэвіч.

— А што тут скажаш, святло ў кватэру не прапускаюць. Бачыце, выцягнуліся аж да пятага паверха. У нашым доме жывуць дзве нямоглыя бабулькі, якія рэдка выходзяць на вуліцу. Калі іх наведваю, то пастаянна скардзяцца на вільгаць у кватэрах. На адваротным баку дома таксама шмат ценю і мала сонца. Некалькі гадоў таму адзін з мужчын спрабаваў зрэзаць дрэва, якое вельмі перашкаджала, дык сарваўся з вершаліны, разбіўся. На мой погляд, трэба прарэзціць пасады, спілаваць дрэвы хаця б праз адно. Мне здаецца, што нашаму дому жыллёва-камунальная служба не надае належнай увагі. Колькі гадоў таму, праўда, правалі капітальны рамонт, дарожкі ў двары выклалі тратуарнай пліткай. Але работы выканалі няякасна — плітка правальваецца. Старыя спатыкаюцца, а малыя нас разбіваюць. Мой сусед звяртаўся ў ЖЭС, маўляў, прывязіце пяску, я сам выпраўлю хібы — ніякай рэакцыі.

(Заканчэнне на 2-й стар. «МС».)

АКТУАЛЬНАЯ ТЭМА

МАЛОЧНЫЯ РУЧАІ
ПРЫВАТНЫХ СЯДЗІБ

На сталае старшыні Маладзечанскага раённага Савета дэпутатаў Віктара Невяровіча сярод іншых папер на відным месцы (як гаворыцца, пад рукой) ляжаць звесткі аб дынаміцы па закупе малака ў раёне. Паказчыкі ўвогуле небагатыя, але інфармацыя, нават самая свежая і дакладная, ні ў якім разе не заменіць сустрэч з жыхарамі. Старшыня лічыць, што па-ранейшаму правераным і надзейным сродкам работы з людзьмі былі і застаюцца нефармальныя размовы, падчас якіх можна шчыра і проста абмеркаваць разам з людзьмі праблемныя пытанні.

РЫСЫ ДА ПАРТРЭТА

Жыццё
ў Баркалабаве

Іван Міхайлавіч — чалавек спакойны і разважлівы. Ён не мае жадання да перамены месцаў работы. У яго працоўнай кніжцы ўсяго некалькі запісаў. Пасля заканчэння сельскагаспадарчай акадэміі ён атрымаў размеркаванне ў Быхаўскі раён: працаваў у адной з гаспадарак галоўным інжынерам, а потым паехаў у Баркалабава і ўзначаліў мясцовы калгас імя Карла Лібкехта.

— Наколькі я ведаю, менавіта ў Баркалабаве былі створаны першы на Быхаўшчыне сельсавет і ўзнікла першая камуна, — расказвае Іван Міхайлавіч. — Прычым па дэкрэце Леніна тут атрымалі першы трактар, і я яшчэ, калі прыехаў працаваць сюды, заспеў жылым таго дзеда, які быў на ім першым трактарыстам!

Сам Скрыпчоў — ураджэнец Дрыбінскага раёна.

ПЫТАННЕ РУБАМ

ЛЯХАВІЧАМ ПАТРЭБЕН НЭП,
што значыць Навядзенне Элементарнага Парадку

Ляхавіцкі раён мае добры патэнцыял — людскі, зямельны, прамысловы, але вінікі працы гэтага года сумныя. Раён трапіў у вобласці ў аўтсайдары, прычым па ўсіх напрамках. «Спад у развіцці насамрэч ёсць, — адзначыў губернатар Брэстчыны Канстанцін Сумар. — Прычынай таму бачу нізкую адказнасць і выканальніцкую дысцыпліну, дрэннае кіраўніцтва».

Кіраўнік рэгіёна не скупіўся на ацэнкі, называў і вінаватых, з яго пункту гледжання. Першым трапіў у чорны спіс старшыня райсавета Яўген Юрлевіч. Канстанцін Сумар менавіта яму паставіў у віну той факт, што ў раёне паміж кіраўнікамі няма

паразумення настолькі, што папаўзлі ўніз эканамічныя паказчыкі, не выконваецца даручэнне Прэзідэнта па ўводзе ў дзеянне сучасных жывёлагадоўчых комплексаў.

— Заняпалая ферма не можа быць месцам працы сучаснага чалавека, моладзь туды не пойдзе, нават не спадзявайцеся, — гэта быў камень у агарод вядомага не толькі ў раёне і вобласці, але і ў рэспубліцы кіраўніка-аграрыя Віталія Бусько. — Я ведаю, вы ўмееце і любіце працаваць, вашы ўраджаі збожжавых б'юць рэкорды ў краіне, але чаму такое стаўленне да жывёлагадоўлі? З выдзеленых на рэканструкцыю фермаў сродкаў вы не зделалі да гэтага часу асвоіць нават трэція часткі. Аналагічнае становішча і ў іншых гаспадарках. Калі на працягу паўгода сітуацыя не зменіцца, некаторым давядзецца расстацца з пасадамі.

— Я даўно заўважаў: вясковыя цэняць менавіта такія гутаркі з прадстаўнікамі мясцовай улады. Таму прапаную наведваць аграгарадкі Яхімоўшчыну ў Палачанскім сельсавеце і паглядаць, як там наладжаны збор малака ў сярэдзіне дня. Такая практыка выкарыстоўваецца далёка не ўсюды ў раёне. Яе перавагі ў тым, што жанчынам не трэба пасля дойкі недзе захоўваць малако. Яго адразу забірае індыўідуальны прадпрымальнік. А гэта вельмі зручна і выгадна як для людзей, так і для малочнага камбіната, бо малако без прамаружвання пераліваецца ў спецыяльна абсталяваную для яго перавозу цыстэрну і вельмі аператыўна (праз хвілін 15—20) дастаўляецца на прадпрыемства, — гаворыць Віктар Баяслававіч.

Нам пашанцавала: мы прыехалі якраз у той момант, калі гаспадыні пасля дойкі ў

УЖО ТРЭЦЯЕ
ПАКАЛЕННЕ
СТАЛЕЕ
НА ЯГО ВАЧАХ

Іван Міхайлавіч Скрыпчоў узначальвае Баркалабаўскі сельсавет, што ў Быхаўскім раёне, з 2007 года. Старшыня ведае тут усіх, любіць свае мясціны і лічыць, што прызначэнне мясцовай улады — працаваць з людзьмі.

працоў ў сельсавеце, амаль няма скаргаў па праблемах вады, дарог, іншых выгод.

Шукаць
кансэнсус

На тэрыторыі Баркалабаўскага сельсавета 9 вёсак і адна чыгуначная станцыя. Колькасць насельніцтва — каля 900 чалавек.

— Я тут жыву даўно і абсалютна ўсіх жыхароў ведаю, — гаворыць старшыня. — Ужо трэцье тутэйшае пакаленне сталее на маіх вачах. Але я не з тых, хто лічыць, што ў наш час кіпець быў больш смачны, і не скарджуся на моладзь. Мне, наадварот, падаецца, што цяперашнім маладым людзям лепшыя — больш разумныя за нас, не такія наўняны.

(Заканчэнне на 2-й стар. «МС».)

«Канёк» раёна — сельская гаспадарка. Так было заўсёды і так павінна застацца, але сёння сітуацыя блізкая да каласу: назіраецца ўстойлівае падзенне надояў і прыбавак у вазе, рэалізацыя жывёлы рэзка знізілася, валавы аб'ём прадукцыі сельскай гаспадаркі складае ўсяго 96%, рэнтабельнасць малака — толькі 4,3%, хоць па вобласці звыш 12, у чатырох СВК малако і зусім страцінае. «Так працаваць трэба ўмець!» — абуралася Канстанцін Сумар. У васьмі гаспадарках існуюць страты ад рэалізацыі мяса, што таксама больш чым парадаксальна. Выручка на аднаго працаўніка складае 5,7 тыс. долараў (па вобласці 7), з 12 гаспадарак не дасягнулі і гэтага паказчыка, ёсць СВК, дзе яна толькі 3 тыс. долараў.

(Заканчэнне на 2-й стар. «МС».)

поўдзень здавалі малако 30-гадоваму індыўідуальнаму прадпрымальніку Дзмітрыю Алёхіну. Сам ён з Маладзечна. Ужо два гады займаецца гэтай справай. Яго тэрыторыя ахопу — аграгарадкі Яхімоўшчына і Палачаны. Заробак ёсць. Натуральна, размова з гаспадынямі кароў адразу звязалася аб самым надзеінным. Апошнім часам пытаннем №1 літаральна для ўсіх малаказдатчыкаў сельсавета стала цана запусу малака ў насельніцтва. Бося і Зоя Фёдаруна Кандратовіч выказвае незадаволенасць цяперашнімі цэнамі. А яна тут, бадай, самы

ШАНЦ ПАЧАЦЬ
НОВАЕ ЖЫЦЦЁ

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

Старшыні Светлагорскага райсавета Рыгору Мурашку даводзіцца вырашаць сёння розныя праблемы, прычым часам тэрмінова, асабліва калі людзі звяртаюцца па дапамогу.

— Добраўпарадкаванне вёскі, знос старых дамоў — адна з самых балючых тэм...

— Гэта складаная работа, але ж займаемся ёю сур'ёзна. Грошы выдзяляе абласны бюджэт. На сённяшні дзень па плане першага паўгоддзя знесена каля 120 дамоў. За другое трэба знесці яшчэ 122 дамы — гэтыя работы каштуюць прыкладна 480 млн рублёў. Бося стаіць дом пасярэдзіне вёскі. Нарэшце знеслі яго, закапалі. А пад што прыстасаваць гэтую зямлю? Лес пасадзіць? Цень будзе перашкаджаць суседнім агародам. Пад сельгасугоддзі аддаць мясцовай гаспадарцы не атрымаваецца, бо трактарам туды не заехаць, зямлю не апрацаваць. Вядома, зарыноўваем гэтыя ўчасткі, але ж эфект эканамічны ад гэтага невялікі. Добра там, дзе агароды прымыкаюць да сельгасугоддзяў. Тады яны далучаюцца да калгаснага поля. Пасярод вуліцы зносім таксама, але ж імкнёмся прапапоўваць такія ўчасткі людзям, каб там сёлі бульбу ці жыта. Часам не хапае тэхнікі. У нас жа практычна няма спецыялізаваных арганізацый, якія б займаліся зносам дамоў, таму прыцягваем ПМС, КЖУП «Светач», ПМК-72. Ёсць складанасці, але ж мы вырашаем гэтыя пытанні.

— Рыгор Кузьміч, сярод жыхароў раёна ёсць няхай і невялікая, але ж самая складаная катэгорыя насельніцтва — сацыяльна небяспечныя. З імі як працуеце?

— Мы арганізавалі рабочыя групы ў складзе намесніка старшыні райвыканкама, кіраўніка справам, пракурора, начальніка міліцыі, начальніка МНС, удзельнічае таксама служба занятасці, рэдакцыя мясцовай газеты, ідэалогія, адукацыя... Прадстаўнікі гэтых структур працуюць у сельскіх Саветах. Збіраем людзей, якія ўваходзяць у групы рызыкі. Абавязкова кіраўніка мясцовай гаспадаркі запрашаем на такую сустрэчу. Размаўляем з чалавекам, а таксама прапануем яму працу. І адразу ж на машыне вьезём у балыніцу на медагляд, праз два дні ўладкоўваем на працу: каго даглядчыкам жывёлы, каго дворнікам... Такім чынам мы праводзім працу з гэтымі людзьмі па ўсіх сельскіх Саветах. Мы прымаем канкрэтнае рашэнне па кожным асобным чалавеку, даём яшчэ шанц пачаць новае жыццё. Старшыні сельсаветаў могуць пацвердзіць: ёсць прыклады, калі некаторых людзей атрымалася «выцягнуць», яны сталі працаваць, у іх сёння нармальныя сем'і.

— Як вы лічыце, якая роля мясцовых Саветаў у сучасных умовах? Былі ж меркаванні, што яны не вельмі патрэбны?

— Мой пункт гледжання такі: сёння сельсаветы патрэбны. Яны — рэальная апора ўсёй вертыкалі ўлады. Гэта магчымасць лепш ведаць усе праблемы людзей. Я прыязджаю ў вёску, іду да загодчыка крамы, якая з'яўляецца і дэпутатам сельсавета, і памочнікам старшыні сельвыканкама. Яна мне сітуацыю дакладна выкладае па ўсёй вёсцы. Часам вельмі цяжка сабраць на сход жыхароў усёй вёскі, нават калі яна невялікая. А праз дэпутата пра ўсё можна даведацца: як жыве канкрэтная бабулька, якія ў яе ўзаемаадносіны з дзецьмі, калі яны прыязджаюць да маці: у дзень пенсіі ці незалежна ад гэтага. Сельсаветы — гэта рэальныя каналы для правядзення дзяржаўнай палітыкі на вёсцы. Тым больш што выбіраюць у дэпутаты заўсёды лепшых. Таму я ўпэўнены, што на гэтым этапе фарміравання нашага грамадства гэтую структуру трэба абавязкова захаваць.

ЦІКАВА ВЕДАЦЬ

БЛІСКУЧАЯ
ПРАЦА...

пра дзейнасць органаў самакіравання

Фонд старадрукаваных і рэдкіх выданняў Прэзідэнцкай бібліятэкі Рэспублікі Беларусь налічвае больш як 70 тысяч экзэмпляраў, валодаючы пры гэтым літаратурай, якая закранае пытанні ўзнікнення і развіцця мясцовага кіравання і самакіравання ў розных краінах свету.

Адна з найцікавейшых работ — «Новейшія теченія въ англійскомъ городскомъ самоуправленіи» (1898 г.), аўтарам якой з'яўляецца нямецкі палітык Гуга Ліндэман, які выдаваў некаторыя свае работы пад псеўданімам К. Гуга, адзін з лепшых у Германіі знаўцаў пытанняў муніцыпальнага кіравання і самакіравання.

...Англія, канец XIX стагоддзя. У выніку бурнага развіцця прамысловой вытворчасці і імклівага прыросту гарадскіх жыхароў востра паўстала пытанне аб стварэнні здаровых умоў жыцця для іх насельніцтва, паколькі гарадская гігіена — пачынаючы ад жылля насельніцтва і да пахавання нябожчыкаў, ад забеспячэння вадою да правядзення сцёкавых каналаў, ад добраўпарадкавання базараў да нагляду за хлебапаканьнямі — адносіцца да кола дзейнасці гарадскога кіравання. Непазбежна ўзнікла неабходнасць не толькі арганізацыі сеткі шырокіх вуліц, пастаяннага правядзення новых шляхоў зносін, але і павышэння разуמוвай адукацыі грамадзян: стварэння і ўтрымання тэхнічных школ, народных бібліятэк, музеяў, карцінных галерэй і г.д.

Паспяховае вырашэнне пытанняў развіцця гарадской гігіены пачынаецца толькі ў другой палове XIX стагоддзя, паколькі раней у гэтай галіне панавалі абывакавы і нядабайнасць, і толькі хуткае і паўсюднае распаўсюджванне страшных эпідэміяў абудзіла ў людзях сумленне і страх. Менавіта ў гэты перыяд робіцца дзейнай захады і з'яўляецца дакладнае разуменне задач гарадскога кіравання. Аднак першапачаткова за задавальненне патрэб гарадскога насельніцтва бяруцца прыватныя прадпрымальнікі, асноўнай мэтай якіх з'яўляецца толькі асабістая выгада. У далейшым становішчам відавочным, што яны не здольны прынесці якую-небудзь значную карысць грамадству, і гарадскія ўпраўленні паступова падпарадкоўваюць іх свайму ўплыву. Крок за крокам гарадское самакіраванне выцясяе прыватнае прадпрымальніцтва і паступова накіроўвае ў сваю ўласнасць збудаванні вода- і газазабеспячэння, гарадскія чыгункі, базары, могілкі, лазні, пральні і г.д., пасляхова дамініруючы ва ўсіх сферах задавальнення грамадскіх патрэб. З прыняццем у сваё распараджэнне прыватных прадпрыемстваў сфера іх дзейнасці пашыраецца да неверагодных межаў.

У гэтай кітэ аўтар дэтальна разглядае пералічаныя пытанні на прыкладзе развіцця гарадскога самакіравання які ў Лондане, так і ў вялікіх гарадах на поўначы Англіі (а таксама Шатландыі), шмат увагі надае гісторыі і праблемам развіцця муніцыпальнага права.

У кнізе мноства захапальных гістарычных фактаў. Яна дапоўняе колькаснымі характарыстыкамі, табліцамі, напісана дастаткова прастай мовай, дзякуючы чаму з'яўляецца зразумелай і, у нейкім сэнсе, актуальнай нават сёння. Сучаснікі называюць яе «бліскучай працай... пра дзейнасць органаў самакіравання».

Азнаёміцца з гэтым і іншымі выданнямі можна ў чытальнай зале Прэзідэнцкай бібліятэкі Рэспублікі Беларусь.

Алена ВІННІКАВА.